

**ПРОЕКТ НА УЧЕБНА ПРОГРАМА ЗА ИЗБИРАЕМИ ЧАСОВЕ,
СВЪРЗАНИ С РАЗШИРЕНАТА И ДОПЪЛНИТЕЛНАТА ПОДГОТОВКА
ПО БЕЛ ЗА 4. КЛАС
(НАРЕДБА № 5 НА МОН, ЧЛ. 8, АЛ. 3 ОТ 30.11.2015 Г.)**

34 учебни седмици по 1 час седмично

Учебна седмица	Тема	Компетентности като очаквани резултати	Нови понятия
1.	Какво научих в 3. клас (Изговор и правопис на гласни и съгласни звукове. Строеж на думата. Части на речта)	<ul style="list-style-type: none"> • Разграничава ударена от неударена сричка. • Пише правилно буквите на гласните звукове със и без ударение и в крайна сричка на думата. • Прилага начини за проверка на правописа на гласни в неударени срички и на съгласни звукове в средата на думата. • Прави разлика между изговор и правопис на неударена гласна. • Пише правилно беззвучните съгласни <i>с</i> и <i>т</i> пред звучни съгласни в началото и в средата на думата. • Открива несъответствия между изговор и правопис на гласни и съгласни. • Разграничава корена като най-важна значеща част на думата. • Разграничава представката като словообразуваща част на думата. • Разпознава сродни думи по общия им корен. • Открива правописни особености на сродни думи. • Пише правилно думи с представки. • Прави правописна проверка чрез сродни думи. 	
2.	Какво научих в 3. клас (Видове изречения. Текст. Тема и заглавие)	<ul style="list-style-type: none"> • Определя изречението, с което се изразяват чувства, като възклицателно. • Разпознава подбудителните изречения за заповед, молба, съвет, забрана. Разграничава подбудително от възклицателно изречение. • Преобразува подбудителни и възклицателни изречения. • Оформя пунктуационно правилно края на подбудителни и възклицателни изречения. • Употребява видове изречения в съответствие с комуникативната ситуация. • Определя темата на текста. • Пише съчинение по зададената тема, като се придържа към нея. 	

3.	Вече знам от 3. клас	Входяща диагностика.	
4.	Права устно изказване по тема	<ul style="list-style-type: none"> • Прави изказване по зададена тема, като се ориентира в комуникативно-речевата ситуация. 	
5.	Твърди и меки съгласни звукове. Изговор и правопис	<ul style="list-style-type: none"> • Разграничава твърди и меки съгласни звукове. • Познава начини за отбелязване на меки съгласни звукове. • Изговаря книжовно меки съгласни. 	твърди съгласни звукове меки съгласни звукове
6.	Устен сбит преразказ на художествен текст	<ul style="list-style-type: none"> • Разбира връзката между темата и заглавието на текста. • Преразказва в устна форма сбито съдържанието на чужд художествен/нехудожествен повествователен текст. • Прави устен преразказ на текст, като предава накратко и последователно съдържанието му. • Открива олицетворение в художествен текст. 	олицетворение
7.	Изговор и правопис на кратките гуми без ударение	<ul style="list-style-type: none"> • Изговаря книжовно гумите без ударение. • Пише отделно гумите без ударение (кратки местоименни форми, частици, предлози, съюзи). 	ключови гуми
8.	Сложни гуми. Образуване	<ul style="list-style-type: none"> • Познава сложните гуми като образувани от два корена. • Образува сложни гуми по различни начини. • Използва правилно сложни гуми в речта си. • Пише правилно сложни гуми. 	сложна гума
9.	Устно съчиняване на разказ по картина	<ul style="list-style-type: none"> • Разказва устно по картина от художник. • Разпознава монолог в художествен текст. 	монолог
10.	Правопис и употреба на сложните гуми	<ul style="list-style-type: none"> • Познава сложните гуми като образувани от два корена. • Образува сложни гуми по различни начини. • Използва правилно сложни гуми в речта си. • Пише правилно сложни гуми. 	сложна гума
11.	Антоними. Разграничаване на антоними и синоними	<ul style="list-style-type: none"> • Познава антонимите като гуми с противоположно значение. • Разпознава антонимни отношения между гуми. • Разграничава синоними от антоними. 	антоними

12.	Употреба на антоними	<ul style="list-style-type: none"> • Употребява уместно в речта си антоними. • Определя значението на антонимите в езиковия контекст. • Прави справка за речниковото значение на думи в тълковен речник (включително и електронен). 	антоними
13.	Редактиране на текст	<ul style="list-style-type: none"> • Прилага различни начини за поправка (редактиране) на текст – чрез заместване, добавяне, съкращаване, разместване. • Редактира свой и чужд текст. • Познава легендата като фолклорен и литературен вид. 	редактиране легенда
14.	Подлог – главна част на изречението	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава подлога като главна част на изречението. 	подлог
15.	Сказуемо – главна част на изречението	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава сказуемото като главна част на изречението. 	сказуемо
16.	Писмен отговор на въпрос по художествен текст	<ul style="list-style-type: none"> • Аргументира отговора си на въпрос, свързан със съдържанието на художествен и нехудожествен текст. • Открива посланието на текста. • Аргументира отговора си на въпрос. • Изразява емоционално-оценъчно отношение към герои, епизоди, картини. • Съставя писмен текст с помощта на словесна опора във връзка с изучавано литературно или фолклорно произведение. • Отговаря писмено на поставен въпрос към художествен или нехудожествен текст, като посочва аргументи от текста. 	лице на глагола
17.	Видове изречения. Разграничаване. Преобразуване	<ul style="list-style-type: none"> • Познава простото изречение. • Разграничава просто от сложно изречение. • Ориентира се за простите изречения в състава на сложно по броя на сказуемите. • Преобразува простите изречения в сложни и обратно. 	просто изречение сложно изречение

18.	Употреба на запетая в сложното изречение	<ul style="list-style-type: none"> • Отделя със запетая простите изречения в състава на сложното изречение. • Разграничава съюзно и безсъюзно свързване на прости изречения в сложно. • Използва различни словоредни варианти в зависимост от целта на изказването. 	
19.	Писмено съчиняване на текст (описание) по аналогия	<ul style="list-style-type: none"> • Съставя писмен текст с помощта на словесна или визуална опора във връзка с изучавано литературно или фолклорно произведение. • Съчинява текст (описание) по аналогия. 	съчинение по аналогия
20.	Членуване на съществителните имена от м.р. ед.ч.	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава пълен и кратък член на съществителното име от м.р. ед.ч. чрез проверка с личното местоимение <i>той</i>. 	определителен член
21.	Писмено съчиняване на текст (приказка) по аналогия	<ul style="list-style-type: none"> • Съчинява текст (приказка) по аналогия. • Разграничава автора на литературно произведение от неговия герой. • Изгражда си представа за автора чрез негови значими произведения. • Изразява емоционално-оценъчно отношение към герои, епизоди, картини. • Съставя писмен текст с помощта на словесна или визуална опора във връзка с изучавано литературно произведение. 	автор съчинение по аналогия
22.	Преобразуване на пряка в непряка реч	<ul style="list-style-type: none"> • Открива диалог в художествен текст. • Разпознава графически пряка от непряка реч. • Преобразува пряка в непряка реч. 	диалог
23.	Устен сбит преразказ на нехудожествен текст	<ul style="list-style-type: none"> • Прави устен преразказ на текст, като предава накратко и последователно съдържанието му. 	
24.	Тълковен речник. Електронен вариант на речник	<ul style="list-style-type: none"> • Използва тълковен електронен речник. • Търси думи в тълковен речник, включително и в електронен вид. • Използва езикови и неезикови средства в комуникативна ситуация. 	

25.	Числително име. Видове	<ul style="list-style-type: none"> • Познава числителното име като част на речта. • Разпознава видовете числителни имена – бройни и редни. • Открива числителни имена в различни по вид и жанр текстове. • Съпоставя числително бройно и числително редно име. 	числително име числително бройно име числително редно име
26.	Правопис на числителните имена	<ul style="list-style-type: none"> • Пише правилно числителните имена. 	
27.	Глагол	<ul style="list-style-type: none"> • Разграничава правилно глаголите в първо, второ и трето лице единствено и множествено число. • Употребява правилно формите на глаголите с окончание -а, -я или -и в първо лице единствено число. 	
28.	Време на глагола – сегашно време, минало време, бъдеще време	<ul style="list-style-type: none"> • Определя време на глагола (сегашно, бъдеще, минало). • Прави разлика между изговора и правописа на окончанията -а, -ат, -я, -ят на глаголите в сегашно време. 	време на глагола
29.	Съвместна употреба на глаголните времена	<ul style="list-style-type: none"> • Употребява правилно сегашно, бъдеще и минало време на глагола. • Открива примери за съвместната употреба. 	
30.	Правопис на гуми с -ър-, -ръ-, -ъл-, -лъ- . Групи съгласни (-стн-, -здн-, -ств-)	<ul style="list-style-type: none"> • Прилага начини за проверка на правописа на гуми с -ър , -ръ; -ъл, -лъ; -стн,- здн, -ств. 	
31.	Електронно писмо	<ul style="list-style-type: none"> • Използва електронни средства за комуникация при създаването на SMS, поздравителни картички, писма. 	

32.	Писмен преразказ на разказ	<ul style="list-style-type: none"> • Овладява умения за писмен преразказ на разказ. • Определя ключови думи в текста като опора за възпроизвеждане на неговото съдържание. • Спазва последователността на действието при преразказа. • Подготвя създаването на писмен преразказ на разказ чрез различни продуктивни и репродуктивни дейности. • Устно преразказва текст. • Пише преразказа. 	
33.	Обобщение	<ul style="list-style-type: none"> • Определя време на глагола (сегашно, бъдеще, минало). • Разпознава подлога и сказуемото като части на изречението. Разграничава простите изречения в състава на сложното по броя на сказуемите. Използва съюзно и безсъюзно свързване на прости изречения в сложно. • Разпознава числителни имена като части на речта – бройни и редни. • Преобразува пряка в непряка реч. 	
34.	Какво знам в края на 4. клас	Изходяща диагностика.	

Текстове за диктовка

Към тема № 3

Вече знам от 3. клас (входно равнище)

Тръгнал един ловец в планината, лов да бие. Стигнал до тъмната гора и що да види? Запалила се старата гора. Дърветата пращат и падат.

Ослушал се ловецът и чул жален писък. Някой пищи в огъня. Упътил се към гласа и видял, че на едно обгоряло и почерняло дърво се гърчи пъстра змия, пищи и не смее да слезе, защото под нея пламти огън.

– Брат да ми си, ловецо, отърви ме от тая напаст! – помолила се змията.

Из „Чудната воденичка“, Ангел Каралийчев

Към тема № 10

Правопис и употреба на сложните думи

В автофургона на Маншон наистина всичко, до най-малката дреболия, будеше приятно чувство за уют. Сякаш това бе не автомобил, а малка удобна къщица. Грижливо оправеното легло бе покрито с пъстроцветно одеяло. На масичката под прозореца бяха натопени в порцеланова ваза яркожълти лалета, имаше и една снимка на Маншон в стъклена рамка.

Наоколо бяха окачени други снимки, най-вече на птици и животни. Мъхеста брада се зае веднага с голям интерес да ги разглежда. В същото време Полуобувка реши, че непременно ще трябва да се снима.

*По „Манишон, Полуобувка и Мъхеста брада“,
Ено Рауд*

Към тема № 17

Видове изречения. Разграничаване. Преобразуване Буря

Притъмня. Заваля пороен дъжд. Разлюля се морето. Издигнаха се високи вълни и заплашително се втурнаха към брега. Малките рибарски лодки се напълниха с вода. Брегът опустя. Само един рибар напразно придърпваше лодката си към брега. Морето ядосано му отвърщаше с грохот и морска пяна.

Лилия Вълкова

Към тема № 28

Време на глагола – сегашно време, минало време, бъдеще време

Имаше едно време една водна капчица, която се страхуваше да не се изгуби. В училището за водни капчици непрекъснато я учеха да разпознава полезните растения от плевелите. Обясняваха ѝ, че като ѝ дойде времето, трябва да разпознае и да реши кого да полее, за да има полза от нея.

– Ай, ай, ай – вайкаше се наум капчицата. – Ай, ай, ай, как ще стане това? Въобщо не си го представям! Нали като поля някого, мен вече няма да ме има? Ще се изгубя завинаги.

„Водната капчица“, Весела Фламбурари

Текстове за диктовка

Към тема № 34

Какво знам в края на 4. клас (изходно равнище)

На море

Учебната година свърши. На петнадесети юни Краси и Петьо се приготвиха за морски лагер. Всеки от тях имаше по един куфар и по една чанта. Първи натовариха багажа си в автобуса и с нетърпение зачакаха да потеглят.

По пътя децата пяха през цялото време. Шофьорът и класната с усмивка им пригласяха. Представяха си как ще играят в тъмносините вълни и ще строят пясъчни замъци на брега.

Гледаха през прозореца и се възхищаваха на красивата природа. Впечатлиха се колко грозна е тя там, където не е чисто. Те бяха добросъвестни и събираха отпадъците си, за да ги изхвърлят на определените места. Краси се обърна към Петьо:

– Как може хората да замърсяват природата така?!

Петьо изведнъж се сети нещо:

– Искаш ли да почистим автобуса, преди да слезем?

Така ще помогнем на шофьора.

Класът бързо изчисти автобуса и децата весело се втурнаха към хотела.

Христина Сергеева